

Резюме

Недошovenко О. О. Правовий режим органів і тканин людини: доктрина і практика.

У статті висвітлено різні підходи до визначення правового режиму органів і тканин людини. Було проведено аналіз чинного законодавства та проблем, які виникають при дослідженні правового режиму органів і тканин людини. Стаття включає інформацію про особливості правового режиму органів і тканин людини з позиції різних галузей права, особливостей, які передбачені чинними нормативно-правовими актами щодо здійснення цивільно-правових правочинів, об'єктом яких є органи та тканини людини, а також узагальнення судової практики.

Ключові слова: об'єкти цивільного права, органи, тканини людини, правовий режим, анатомічні матеріали.

Резюме

Недошovenко А. А. Правовой режим органов и тканей человека: доктрина и практика.

В статье описаны различные подходы к определению правового режима органов и тканей человека. Был проведен анализ действующего законодательства и проблем, возникающих при исследовании правового режима органов и тканей человека. Статья включает информацию о особенностях правового режима органов и тканей человека с позиции различных отраслей права, особенностях, предусмотренных действующими нормативно-правовыми актами для осуществления гражданско-правовых сделок, объектом которых являются органы и ткани человека, а также обобщения судебной практики.

Ключевые слова: объекты гражданского права, органы, ткани человека, правовой режим, анатомические материалы.

Summary

Nedoshovenko O. Legal regime of human organs and tissues.

The article highlights different approaches to determining legal regime of human organs and tissues. Was made an analysis of the current legislation and problems which arise while researching a legal regime of human organs and tissues. An article consists of information about: peculiarities of legal regime of human organs and tissues from the perspective of different branches of law, peculiarities provided by legal acts on implementing of civil transactions, the object of which are human organs and tissues, and also a summary of judicial practice.

Key words: objects of civil law, organs, tissues of human beings, legal regime, anatomical materials.

УДК 342.98

О. Т. ОМЕЛЬЯНОВИЧ

Олеся Тарасівна Омелянович, студентка II курсу магістратури юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, головний інспектор управління правового забезпечення та міжнародного співробітництва Департаменту патрульної поліції

ПУБЛІЧНА СЛУЖБА В УКРАЇНІ: ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ

На сучасному етапі державотворення питання становлення та подальшого розвитку інституту публічної служби набуває особливого значення. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю розробки якісної теоретичної бази, яка повинна стати підґрунтям сучасного й ефективного інституту публічної служби в Україні. Проблема поняття та змісту публічної служби в цьому контексті є ключовою і потребує першочергового вирішення.

Інститут публічної служби у різних контекстах досліджувався такими вченими, як В. Б. Авер'янов, Ю. М. Старілов, М. І. Цуркан, Д. Н. Бахрах, О. В. Попова, Н. О. Рунова, Н. В. Янюк, О. С. Петренко, О. В. Хорошенко, проте єдиного підходу до визначення поняття та змісту інституту публічної служби на сьогодні не вироблено.

Метою статті є узагальнення та систематизація різних підходів до визначення інституту публічної служби в Україні, а також встановлення змісту даної категорії у чинному законодавстві України.

Багатоаспектність явища публічної служби зумовила неоднозначність наукових підходів до визначення її сутності та складових. Ураховуючи наявність законодавчої дефініції поняття «публічна служба», дослідження питання правової природи та складових публічної служби доцільно почати саме з її аналізу.

Відповідно до п. 15 ст. 3 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС)¹, публічна служба – це діяльність на державних політичних посадах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, дипломатична служба, інша державна служба, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування.

У науковій літературі підхід законодавця зазнає суттєвої критики.

По-перше, на думку низки науковців, сумнівним є обраний законодавцем варіант викладення визначення поняття «публічна служба» в КАС через перерахування її складових (видів). Так, у науковій літературі

неодноразово звертають увагу на те, що законодавче визначення поняття «публічна служба» є недосконалим, оскільки воно не містить жодних ознак публічної служби, які дали б змогу відмежувати публічну службу від інших видів служби в державі, так само як і ознак, що допомогли б відмежувати публічних службовців від інших видів працівників².

По-друге, критикується невичерпність закріпленого у визначенні переліку видів публічної служби. Так, Н. В. Янюк з цього приводу зазначає, що «не зовсім коректним є підхід щодо поділу державної служби на види, відповідно до якого перелічено лише окремі види цивільної і мілітаризованої державної служби»³. Очевидно, мається на увазі критика вживання законодавцем поряд з окремими видами цивільної та мілітаризованої державної служби поняття «інша державна служба».

По-третє, на думку низки дослідників, у переліку поєднані недоцільні для поєднання під кутом зору теорії адміністративного права види службовців: політичні діячі і державні службовці⁴. Цю позицію підтримує Н. В. Янюк, яка з цього приводу зазначає, що «законодавець об'єднав різні за змістом види службової діяльності – політичну, що залежить від розстановки політичних сил у вищих органах державної влади, та професійну діяльність, яка забезпечує повсякчасну реалізацію завдань держави, як результату діяльності перших»⁵.

Критичне осмислення цих зауважень дає змогу в окремих аспектах статті на бік законодавця, оскільки викладені вище зауваження мають логічне обґрунтування.

Передусім варто підкреслити, що дискусійне визначення публічної служби міститься в КАС, який покликаний урегулювати процес здійснення правозастосування адміністративними судами. Таким чином, закріплене в п. 15 ст. 3 КАС визначення поняття «публічна служба» розраховане на його застосування саме в процесі правозастосування, з метою правильного визначення кола суб'єктів, які можуть бути учасниками публічно-правових спорів з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження та звільнення з публічної служби (п. 2 ч. 2 ст. 17 КАС). Ураховуючи викладене, вважаємо, що формулювання визначення «публічної служби» шляхом перерахування її видів, а не визначення її сутнісних характеристик та особливостей, повною мірою відповідає меті, з якою це визначення включене у КАС. За таких обставин у цій частині вважаємо критику визначення «публічної служби» невиправданою. Водночас визнаємо необхідність законодавчого закріплення універсального визначення «публічної служби». Цілком погоджуємося з Л. Стельмащук, який підкреслив, що нинішнє визначення можливе для цілей Кодексу, однак на рівні держави щодо нього виникають певні суперечності⁶. Єдиним прийнятним варіантом вирішення цієї проблеми вважаємо паралельне закріплення на рівні законодавства поряд із визначенням, яке міститься в п. 15 ст. 3 КАС, додаткового визначення поняття «публічна служба» через визначення її сутнісних ознак з чітким розмежуванням сфер застосування обох дефініцій.

Подібною є й ситуація з критикою включення до обсягу поняття «публічна служба» в КАС діяльності на державних політичних посадах. На нашу думку, обраний законодавцем підхід щодо поєднання в понятті «публічна служба» діяльності на державних політичних посадах та державної служби для потреб правозастосування є доцільним, оскільки особи, які займають державні політичні посади, здійснюють діяльність з метою задоволення потреб та інтересів суспільства і реалізації завдань та функцій держави, тобто вони так само як і державні службовці служать задоволенню публічних інтересів, а тому мають право на такий самий рівень захисту їх прав та свобод під час здійснення такої діяльності.

Окремо вважаємо за потрібне прокоментувати критику ненадання законодавцем у визначенні вичерпного переліку видів публічної служби. Аналіз законодавчих актів про державну службу допомагає дійти висновку, що питання віднесення тієї чи іншої посади в тому чи іншому органі до державної служби потребує окремого вирішення в кожному конкретному випадку. Це зумовлено несталістю законодавства про державну службу в Україні, створенням нових державних органів, статус службовців яких потребує встановлення, а також зміною статусу працівників окремих державних органів. Так, наприклад, відповідно до ч. 4 ст. 64 Закону України «Про Національний банк України»⁷ службовці Національного банку є державними службовцями, і до них застосовуються норми Закону України «Про державну службу». Проте з набранням чинності нового Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р.⁸ з 1 травня 2016 р. службовці Національного банку України втрачають статус державних службовців. За таких обставин сумнівно, що на цьому етапі розвитку публічно-службових відносин в Україні можна дати вичерпний перелік видів публічної служби.

Таким чином, обраний законодавцем підхід до визначення поняття «публічна служба» в КАС є виправданим. Водночас існує необхідність розроблення й закріплення на рівні законодавства додаткового визначення поняття «публічна служба» через перерахування її сутнісних ознак. Це допоможе ефективно «підлаштувати» поняття до різних потреб правового регулювання. При цьому важливо забезпечити дотримання єдиного підходу до визначення поняття «публічна служба», про що йтиметься далі.

У науковій літературі підходи до визначення «публічної служби» нині суттєво різняться. Аналіз наукових праць дає змогу умовно виділити три основні підходи до визначення змісту поняття «публічна служба»: широкий, вузький та «правозастосовний».

Представники *широкого підходу* включають до змісту поняття «публічна служба» службу в державних органах, органах місцевого самоврядування, державних підприємствах та установах, а також службу в інших недержавних організаціях, зокрема в громадських організаціях, політичних партіях і навіть в окремих випадках – службу в приватних підприємствах. Критерієм віднесення тієї чи іншої служби до публічної за цим підходом є здійснення діяльності з метою задоволення потреб та інтересів суспільства й реалізації завдань і функцій держави.

Так, прихильниця *широкого підходу* О. В. Хорошенюк зазначає, що публічна служба – це сфера людської діяльності в усіх типах державних, комунальних, громадських установ, організацій і підприємств щодо практичної реалізації конституційних гарантій, політики розвитку держави, тактичних і стратегічних інтересів суспільства. Віднесення до публічної служби в державних підприємствах та установах, а також службу в інших недержавних організаціях дослідниця пояснює так: «публічна служба є інтегрованим суспільним інститутом, покликаним розв'язувати суперечності суспільного розвитку. У разі, якщо державні і муніципальні органи та установи не спроможні це зробити, то їх можуть розв'язати на добровільній основі інші організації і в цьому випадку їх діяльність може називатися публічною службою»⁹. Так, дослідниця поряд із державною службою та службою в органах місцевого самоврядування пропонує виділити «сервісну службу» та «громадську службу». До «сервісної служби» пропонується віднести організації, що надають послуги, які фінансуються, або надання яких регулюється органами державної влади, або органами місцевого самоврядування, а саме: освіти, охорони здоров'я, аварійних служб, пожежної й газової служб, державної пошти, установ суспільного мовлення, публічних бібліотек, громадського транспорту, установ з надання соціальних послуг, телекомунікацій, поводження з відходами, водопостачання тощо. До «громадської служби», на думку О. В. Хорошенюк, варто віднести службу на добровільних засадах у громадських та координаційних радах при органах публічної влади, в різних громадських об'єднаннях, рівні, форми і повноваження яких визначені Законом України «Про громадські об'єднання»¹⁰.

Так само широко розглядає публічну службу О. С. Петренко, яка зазначає, що публічна служба як система інститутів є сукупністю взаємодіючих підсистем щодо досягнення загальної мети, кожна з яких окремо виконує певну функцію, але внаслідок синергетичного ефекту за умови їх взаємодії сама публічна служба як система набуває нових властивостей (цілісність, збалансована рівновага, розподіл сфер і способів діяльності, єдність до розв'язання завдань певного рівня, використання єдиних норм, правил та стандартів). Водночас як організаційно-управлінський інститут публічна служба є професійною діяльністю, спрямованою на виконання цілей, завдань і функцій держави та громади. Використовуючи цей підхід, дослідниця дійшла висновку, що інтегрований інститут публічної служби включає в себе такі складові: державну службу (адміністративну та спеціалізовану), службу в органах місцевого самоврядування, політичні посади, діяльність державних і комунальних закладів, установ, організацій та підприємств¹¹.

Прихильником широкого підходу є і професор О. В. Петришин, який відносить до публічної служби державну службу, муніципальну службу та службу у недержавних організаціях (громадських організаціях, політичних партіях, навіть приватних підприємствах). На його думку, для публічної служби характерні такі ознаки:

- зайняття посади у відповідних органах і організаціях незалежно від форм власності і конкретних організаційних структур;
- службова спрямованість діяльності, що полягає в роботі не на себе, а на обслуговування «чужих» інтересів;
- професійність службової діяльності, тобто здійснення такої діяльності на постійній основі, що потребує певних знань і наступності;
- є основним джерелом матеріального забезпечення працівників¹².

Серед прихильників широкого підходу можна виділити і зарубіжних дослідників. Так, російський вчений О. В. Волох зазначає, що публічна служба є більш широким поняттям, що виражається як вид професійної діяльності в апаратах різноманітних державних органів, органів місцевого самоврядування і органів публічних об'єднань, фондів, установ, організацій і тому подібне, яка полягає у виконанні службовцями компетенції цих органів згідно з законодавством Російської Федерації, її суб'єктів та іншими нормативно-правовими актами¹³.

Вузкий підхід до визначення «публічної служби» характеризується внесенням до неї виключно служби в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. При цьому за даного підходу публічна служба не включає службу на державних політичних посадах.

Так, на думку О. В. Попової, публічну службу слід визначати як реалізацію народом влади через виконання завдань і функцій держави, спрямованих на забезпечення публічних інтересів, особами на постійній професійній відплатній основі за рахунок бюджетних коштів в органах виконавчої влади, апаратах всіх гілок органів влади, органах місцевого самоврядування на підставі адміністративно-правового акту призначення на посаду¹⁴. Таким чином, О. В. Попова виводить службу на державних політичних посадах за межі публічної служби.

Близьким до підходу О. В. Попової є підхід Н. О. Рунової, за визначенням якої публічна служба – це здійснення влади суспільством (народом) через професійну діяльність публічних службовців. Виходячи з положень ст. 5 Конституції України, публічним є службовець, що обіймає посаду в органі виконавчої влади, апараті органів влади чи органі місцевого самоврядування на підставі фактичного складу, обов'язковим елементом якого повинен бути акт призначення на посаду (наразі відноситься і результат виборів, але його пропонується виключити з підстав виникнення відносин публічної служби), і здійснює професійну виконавчорозпорядчу адміністративну діяльність на постійній основі, виходячи з публічних інтересів¹⁵. Таким чином, Н. О. Рунова визнає законодавче віднесення служби на державних політичних посадах до публічної служби, проте чітко підкреслює своє протилежне бачення ситуації.

Такого підходу дотримується й Н. В. Янюк, яка зазначає, що «поняттям «публічна служба» доцільно охо-

пити передусім два основні види службової діяльності – державну службу і службу в органах місцевого самоврядування. Аргументом є той факт, що обидва види служби об'єднує спільна мета діяльності, пов'язана з виконанням завдань і функцій держави, спрямованих на забезпечення загальнодержавного (публічного) інтересу, який визначається політичною владою у формі загальнообов'язкових правових норм»¹⁶. Н. В. Янюк критикує рішення законодавця включити до змісту «публічної служби» службу на державних політичних посадах. З цього приводу вона зазначає, що «законодавець об'єднав різні за змістом види службової діяльності – політичну, що залежить від розстановки політичних сил у вищих органах державної влади, та професійну діяльність, яка забезпечує повсякчасну реалізацію завдань держави, як результату діяльності перших»¹⁷.

Прихильники «правозастосовного» підходу включають до публічної служби службу на державних політичних посадах, службу в органах державної влади, а також службу в органах місцевого самоврядування. Запропонована назва підходу є умовною і підкреслює його відповідність визначенню «публічної служби», яке міститься в п. 15 ст. 3 КАС.

Так, прихильник цього підходу М. І. Цуркан під «публічною службою» розуміє врегульовану виключно Конституцією та законами України професійну публічну діяльність осіб, які заміщують посади в державних органах і органах місцевого самоврядування щодо реалізації завдань і функцій держави та органів місцевого самоврядування¹⁸. До видів публічної служби науковець включає політичну службу, державну службу, суддівську службу та муніципальну службу¹⁹. Таким чином, науковець включає службу на державних політичних посадах до змісту публічної служби.

Підхід М. І. Цуркана підтримує і дослідниця Л. Р. Біла-Тіунова, яка так само до видів публічної служби включає політичну службу, державну службу, суддівську службу та муніципальну службу²⁰.

На нашу думку, саме «правозастосовний підхід» до визначення поняття «публічна служба» є найбільш виправданим. По-перше, даний підхід відповідає чинному законодавству України, зокрема поняттю «публічної служби», закріпленому в п. 15 ст. 3 КАС. По-друге, окреслений законодавцем обсяг даного поняття цілком відповідає меті його існування. Водночас окреслений обсяг з метою правильного правозастосування потребує конкретної деталізації. Тому доцільно визначити критерії віднесення до публічної служби та принципи публічної служби в межах «правозастосовного» підходу.

Першим критерієм віднесення до публічної служби можна визначити факт виникнення правовідносин на підставі фактичного складу, обов'язковим елементом якого відповідно до норм чинного законодавства про державну службу і службу в органах місцевого самоврядування є акт призначення на посаду чи результат виборів²¹. З цією думкою погоджується і О. В. Попова, яка зазначає, що «першою визначальною ознакою публічної служби повинна стати форма залучення осіб – адміністративно-правовий акт призначення на посаду, з виданням якого особа набуватиме статус публічного службовця (державного чи муніципального)»²². Варто зазначити, що О. В. Попова виключає результат виборів як підставу набуття статусу публічного службовця. У даному контексті це пояснюється підтриманням нею вузького підходу до розуміння поняття «публічна служба».

Другим критерієм віднесення до публічної служби вважаємо за доцільне виокремити зайняття передбаченої штатним розписом публічної посади саме в органі публічної влади²³. Як було визначено вище, органами публічної влади є органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Так, варто погодитись із Ю. М. Старіловим, який зазначає, що публічною є служба в органах публічної влади, яка має дворівневу структуру: державний рівень (органи державної влади, в тому числі органи виконавчої влади) і місцевий (муніципальний) рівень (органи місцевого самоврядування, в тому числі місцева адміністрація)²⁴.

Третім критерієм віднесення до публічної служби визначимо наявність у особи повноважень за посадою, реалізація яких забезпечує виконання завдань і функцій держави, спрямованих на забезпечення публічного інтересу. З цього приводу В. Авер'янов та О. Андрійко зазначають: «зважаючи на те, що публічно-правовий статус мають (наразі – повинні мати) не всі працівники органів виконавчої влади і виконавчих органів місцевого самоврядування, поняття публічної служби можна обмежити службою тих працівників, які безпосередньо виконують повноваження публічної адміністрації»²⁵.

У науковій літературі як критерій віднесення до публічної служби також визначають її постійність. При цьому під постійністю розуміють призначення особи на посаду без обмеження строку її повноважень²⁶. Зважаючи на той факт, що строк служби осіб на державних політичних посадах, яка є різновидом публічної служби, обмежений та визначається на підставі Конституції України²⁷ і законів України, визначення постійності як критерію віднесення до публічної служби не є доцільним.

Для характеристики публічної служби виправданим буде виокремлення такого четвертого критерію віднесення до публічної служби, як професійність, під якою варто розуміти здійснення особою своїх службових повноважень як її основної оплачуваної (за рахунок державних коштів) діяльності. Як вказує І. М. Пахомов, стосовно державних службовців – це професіонали, для яких державна служба є основним заняттям²⁸.

У контексті визначення правової природи та змісту поняття публічної служби важливо визначити також принципи публічної служби, тобто основоположні ідеї, які відбивають об'єктивні закономірності та окреслюють напрями реалізації компетенції, завдань і функцій органів публічної влади, статусу публічних службовців²⁹.

Слід погодитися з експертами Центру політико-правових реформ, що організація публічної служби має базуватися на принципах:

- 1) верховенства права – підпорядкування діяльності органів державної влади, органів місцевого само-

врядування, їх посадових та службових осіб потребам реалізації прав людини, забезпечення їх пріоритетності перед усіма іншими цінностями;

2) законності – обов'язок публічного службовця діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;

3) патріотизму й публічності – віддане служіння українському народові та пріоритетне ставлення до забезпечення загального інтересу при виконанні службових обов'язків;

4) професійності – компетентне, об'єктивне і неупереджене виконання службових обов'язків;

5) політичної нейтральності – утримання політичного службовця від демонстрації свого ставлення до політичних партій, а також власних політичних поглядів та недопущення їх впливу на виконання службових обов'язків;

6) прозорості й відкритості – забезпечення обов'язковості оприлюднення публічної інформації органом влади та можливість отримання відкритої (несекретної) інформації про діяльність органів влади і публічних службовців за запитом громадянина;

7) стабільності – призначення публічних службовців на невизначений строк, незалежність персонального складу корпусу публічної служби від змін політичного керівництва держави та державних органів;

8) добросовісності – спрямованість дій публічного службовця на захист публічного інтересу та відмова від керівництва приватним інтересом при здійсненні наданих йому повноважень³⁰.

Проаналізувавши різні підходи до визначення публічної служби, виділивши критерії віднесення до публічної служби та принципи публічної служби, доходимо висновку, що публічну службу в Україні на сьогодні доцільно розглядати в межах «правозастосовного» підходу і включати до неї:

1) діяльність на державних політичних посадах;

2) професійну діяльність суддів;

3) професійну діяльність прокурорів;

4) військову службу;

5) альтернативну невійськову службу;

6) дипломатичну службу;

7) професійну діяльність в органах виконавчої влади:

– центральні органи виконавчої влади;

– територіальні органи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади;

– місцеві державні адміністрації;

8) професійну діяльність в інших державних органах, особливості проходження державної служби в яких визначені Законом України «Про державну службу»;

9) політичну діяльність в органах влади Автономної Республіки Крим;

10) службу у виконавчих органах Автономної Республіки Крим;

11) політичну діяльність на посадах в органах місцевого самоврядування;

12) службу у виконавчих органах місцевого самоврядування.

Таким чином, за результатами проведеного дослідження можна зробити низку важливих висновків. По-перше, визначення категорії «публічна служба», закріплене в п. 15 ст. 3 КАС, цілком відповідає меті, з якою його закріплено саме у КАС, а саме: забезпечує визначення кола суб'єктів, які можуть бути учасниками публічно-правових спорів з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження та звільнення з публічної служби. По-друге, незважаючи на правильність обраного підходу до визначення поняття «публічна служба» у КАС, існує необхідність додаткового закріплення у іншому нормативно-правовому акті ще одного визначення даного поняття з перерахуванням сутнісних ознак публічної служби. При цьому важливо забезпечити чітке розмежування сфер застосування визначення поняття «публічна служба», яке наведене у КАС, та визначення цього ж поняття у іншому нормативно-правовому акті. По-третє, навіть після аналізу законодавчого визначення поняття «публічна служба», критеріїв віднесення до публічної служби та принципів публічної служби перерахувати всі види служби, які можна віднести до публічної служби, виявляється можливим лише загальноно, у зв'язку із несталістю даної сфери правового регулювання. Підсумовуючи, можна констатувати, що питання поняття та змісту інституту публічної служби в Україні є перспективним для подальшого дослідження.

¹ Кодекс адміністративного судочинства України // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.

² Авер'янов В. Б. Необхідність удосконалення деяких нових дефініцій у Кодексі адміністративного судочинства України / В. Б. Авер'янов // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2010. – № 1 – С. 5; Рунова Н. Публічна служба в Україні: проблеми дефініції / Н. Рунова // Публічне право : Науково-практичний юридичний журнал. – 2012. – № 3. – С. 270; Попова О. В. Поняття та ознаки публічної служби в Україні / О. В. Попова // Форум права. – 2011. – № 4. – С. 584.

³ Янюк Н. В. Актуальні проблеми формування публічної служби в Україні / Н. В. Янюк // Вісник Львівського університету. – 2010. – Вип. 51. – С. 165. – (Серія «Юридична»).

⁴ Попова О. В. Вказана праця. – С. 584.

⁵ Янюк Н. В. Вказана праця. – С. 165.

⁶ Стельмащук Л. Співвідношення понять «публічна служба» та «державна служба» / Л. Стельмащук // Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президенті України. – 2009. – Вип. 1. – С. 51.

⁷ Про Національний банк України : Закон України // Голос України – 1999. – № 2. – Ст. 241.

- ⁸ Про державну службу : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43.
- ⁹ *Хорошенко О. В.* Уточнення сутності та переліку груп суб'єктів публічної служби / О. В. Хорошенко // Теорія та практика державного управління. – 2014. – Вип. 3. – С. 234–235.
- ¹⁰ Там само. – С. 232.
- ¹¹ *Петренко О.* Формування публічної служби в Україні: інституційний підхід : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2009/2009-02\(2\)/Petrenko.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2009/2009-02(2)/Petrenko.pdf)
- ¹² *Петришин А. В.* Государственная служба: историко-теоретические предпосылки, сравнительно-правовой и логико-понятийный анализ : моногр. / А. В. Петришин. – Х. : Факт, 1998. – С. 139–140.
- ¹³ *Волох О. В.* Публичная служба как институт народовластия : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/292\(II\)/image/292-2-253.pdf](http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/292(II)/image/292-2-253.pdf)
- ¹⁴ *Попова О. В.* Вказана праця. – С. 586.
- ¹⁵ *Рунова Н.* Вказана праця. – С. 273.
- ¹⁶ *Янюк Н. В.* Вказана праця. – С. 164.
- ¹⁷ Там само. – С. 165.
- ¹⁸ *Цуркан М. І.* Правове регулювання публічної служби в Україні. Особливості судового розгляду спорів : моногр. / М. І. Цуркан. – Х. : Право, 2010. – С. 9.
- ¹⁹ Там само. – С. 9–18.
- ²⁰ *Біла-Тіунова Л. Р.* Публічна служба як адміністративно-правова категорія / Л. Р. Біла-Тіунова // Наукові праці Одеської національної юридичної академії. – 2009. – Т. 8. – С. 142–154.
- ²¹ *Рунова Н.* Вказана праця. – С. 273.
- ²² *Попова О. В.* Вказана праця. – С. 584–585.
- ²³ *Рунова Н.* Вказана праця. – С. 271.
- ²⁴ *Старілов Ю. Н.* Курс общего административного права : в 3 т. – М. : Норма, 2002. – Т. I : История. Наука. Предмет. Нормы. Субъекты. – С. 590.
- ²⁵ *Авер'янов В.* Актуальні завдання створення нового законодавства про державну службу в Україні / В. Авер'янов, О. Андрійко // Юридичний журнал. – 2005. – № 8 (38). – С. 53–54.
- ²⁶ *Попова О. В.* Вказана праця. – С. 585.
- ²⁷ Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
- ²⁸ Советская государственная служба (понятие и основные принципы) / И. Н. Пахомов; ред. Д. Т. Яковенка; Министерство охраны общественного порядка УССР. Высшая школа. – К., 1964. – С. 8.
- ²⁹ Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / А. В. Кірмач, В. К. Тимошук, М. В. Фігель та ін. ; за заг. ред. В. П. Тимошука, А. М. Школика. – К. : Конус-Ю, 2007. – С. 25.
- ³⁰ Там само. – С. 735.

Резюме

Омельянович О. Т. Публічна служба в Україні: поняття та зміст.

У статті проаналізовано законодавче визначення поняття «публічна служба», закріплене в п. 15 ст. 3 Кодексу адміністративного судочинства України. Здійснено аналіз та узагальнення теоретичних підходів до визначення поняття й змісту публічної служби. Виділено критерії віднесення окремих видів служби до публічної служби, а також принципи публічної служби. За результатами дослідження конкретизовано зміст публічної служби в Україні.

Ключові слова: публічна служба, Кодекс адміністративного судочинства України.

Резюме

Омельянович О. Т. Публичная служба в Украине: понятие и содержание.

В статье проанализировано законодательное понятие «публичная служба», закрепленное в п. 15 ст. 3 Кодекса административного судопроизводства Украины. Проведены анализ и обобщение теоретических подходов к определению понятия и содержания публичной службы. Выделены критерии отнесения отдельных видов службы к публичной службе, а также принципы публичной службы. В результате исследования конкретизировано содержание публичной службы в Украине.

Ключевые слова: публичная служба, Кодекс административного судопроизводства Украины.

Summary

Omelyanovich O. Public service in Ukraine: concept and content.

The paper analyzes the legal concept of public service, stipulated in the Paragraph 15 of the Article 3 of the Code of Administrative Procedure of Ukraine. Theoretical approaches to the definition and content of public service are analyzed and summarized. The criteria for inclusion of certain types of services to the public service and the principles of public service are emphasized. The study concretized the content of public service in Ukraine

Key words: public service, Code of Administrative Procedure of Ukraine.